

14.10.2021

Kokousaika   Torstai 14.10.2021 klo 16:00 - 18:36

Kokouspaikka   Vallilan varikko, Hämeentie 86, 3. krs nh. Liike / kaupungin hallinto-
säännön 29 luvun 22a § mukainen sähköinen kokous

Läsnä

Jäsenet

Salminen, Minna	puheenjohtaja
Korpinen, Sini	varapuheenjohtaja
	poistui 18:20, poissa: 161-162 §
Kaskeala, Niklas	jäsen
Pirkkala, Pekka	jäsen
Saxberg, Mirita	jäsen
	saapui 16:17, poissa: 155-156 §
Suoranta, Anu	jäsen
	poistui 17:55, poissa: 161-162 §
Tuominen, Aino	jäsen
	saapui 16:17, poissa: 155-156 §
Turtiainen, Joonas	jäsen

Muut

Sinnemäki, Anni	apulaispormestari
	saapui 17:10, poissa: 155-158 §
Lehmuskoski, Ville	toimitusjohtaja
Jurva, Toni	yksikön johtaja
Lumijärvi, Petri	yksikön johtaja
Lähdetie, Artturi	yksikön johtaja
Nousiainen, Antti	yksikön johtaja
Rajakallio, Karoliina	yksikön johtaja
Hämäläinen, Jukka	hallintopäällikkö
Norrena, Elina	viestintä- ja henkilöstönkehittämis- päällikkö
Köykkä, Jarno	asiantuntija
	saapui 16:30, paikalla: 158 §, poistui 16:50

Puheenjohtaja

Minna Salminen   155-162 §

Esittelijät

14.10.2021

Ville Lehmuskoski

toimitusjohtaja

155-156 §

Artturi Lähdetie

yksikön johtaja

157-158 §

Karoliina Rajakallio

yksikön johtaja

159 §

Petri Lumijärvi

yksikön johtaja

160-162 §

Pöytäkirjanpitäjä

Jukka Hämäläinen

hallintopäällikkö

155-162 §

14.10.2021

---

§	Asia	
155	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
156	Asia/2	Johtokunnan jäsenten osallistuminen Paikallisliikennepäiville 23. - 24.11.2021
157	Asia/3	Raitiovaunuvarikoiden kokonaiskehittämissuunnitelma
158	Asia/4	Ruskeasuon varikkohankkeen eteneminen
159	Asia/5	Hiilineutraali HKL -ohjelma
160	Asia/6	HKL:ssä käytetyt puitesopimusjärjestelyt
161	Asia/7	Ilmoitusasiat ja johtokunnan esille ottamat asiat
162	Asia/8	Liikenneliikelaitoksella tehtyjen päätösten seuraaminen

14.10.2021

Asia/1

---

§ 155

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Johtokunta totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla johtokunta valitsi pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Turtiaisen sekä varatarkastajaksi varapuheenjohtaja Korpisen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

14.10.2021

§ 156

Johtokunnan jäsenten osallistuminen Paikallisliikennepäiville 23. - 24.11.2021

HEL 2021-011153 T 00 00 02

Päätös

Johtokunta oikeutti nimeämänsä johtokunnan jäsenet tai varajäsenet osallistumaan Paikallisliikennepäiville Tampereella 23. - 24.11.2021 siten, että osallistujille maksetaan osallistumismaksu ja muut asianmukaiset korvaukset.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jukka Hämäläinen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 20911
jukka.hamalainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Suomen Paikallisliikenneliitto r.y. pitää Paikallisliikennepäivät 23. – 24.11.2021 Tampereella.

Paikallisliikennepäivät kokoavat kattavasti Suomen kaupunkiliikenteen ammattilaiset, asiantuntijat, johtajat ja päättäjät keskustelemaan ja hakemaan uusia ideoita kaupunkiliikenteen kehittämiseksi. Teemoista voidaan tänä vuonna mainita erityisesti seuraavat:

- Alue- ja liikenteen hiilidioksidipäästöjen vähennyskeinot, joukkoliikenteen ja maankäytön rooli
- Joukkoliikenne osana liikennepalvelujärjestelmän kehittämistä
- Kutsuliikenteen hyödyntämismahdollisuudet HSL-alueella tulevina vuosina
- Etätyön vaikutukset liikennepalveluiden kysyntään

Asiantuntijaluentojen lisäksi Tampereella järjestetään joukkoliikenteen palvelu- ja tuotenäyttely.

14.10.2021

Asia/2

Paikallisliikennepäivien osallistumismaksu on 430 - 605 euroa/henkilö (+ alv 24 %) ja pääsalin etäkuuntelun osalta 350 euroa/henkilö (+ alv 24%).

Paikallisliikennepäivien ohjelma löytyy osoitteesta
<https://paikallisliikenneliitto.fi/tapahtuma/tule-paikallisliikennepaiville-tampereelle-23-24-11-2021>.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jukka Hämäläinen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 20911
jukka.hamalainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

14.10.2021

Asia/3

§ 157

Raitiovaunuvarikoiden kokonaiskehittämissuunnitelma

HEL 2021-010162 T 08 00 08

Päätös

Johtokunta esitti kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi Helsingin raitio-
tievarikkojen päivitetyn kehittämissuunnitelman liikenneliikelaitoksen
toiminnan pohjaksi.

Tulevien raitiovaunuvarikoiden rakentamisessa noudatetaan kehittä-
missuunnitelman skenaarion 2 mukaista järjestystä, jossa Koskelan va-
rikko toteutetaan ennen Laajasalon varikkoa ja Töölön nykyisen varikon
elinkaarta jatketaan 2030-luvun loppuun saakka.

Puoltaessaan kokonaiskehittämissuunnitelman hyväksymistä johtokun-
ta päätti, että varikoiden suunnitelmista ja kapasiteetista hankitaan
kansainvälisen asiantuntijatason vertaisarvio. Arvio pyydetään erityi-
sesti siitä näkökulmasta, että varikoiden kapasiteetti, uusi tekniikka ja
uudet vaunut tulevat optimaalisesti ja mahdolliset riskit välttämällä hyö-
dynnetyksi ja osaaminen Suomessa vahvistuu.

Käsittely

Palautusehdotus:

Mirita Saxberg: Tulevien raitiovaunuvarikoiden rakentamisessa nouda-
tetaan kehittämissuunnitelman skenaarion 4 mukaista järjestystä, jossa
Laajasalon varikon varauksesta luovutaan ja varikkokapasiteetin riittä-
vyydestä huolehditaan kehittämällä muita jo olemassa olevia varikkoti-
loja, sekä etsimällä myöhemmässä vaiheessa rakennettavalle varikolle
tarkoituksenmukaisempi sijainti.

Kannattaja: Pekka Pirkkala

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Tulevien raitiovaunuvarikoiden rakentamisessa noudate-
taan kehittämissuunnitelman skenaarion 4 mukaista järjestystä, jossa
Laajasalon varikon varauksesta luovutaan ja varikkokapasiteetin riittä-
vyydestä huolehditaan kehittämällä muita jo olemassa olevia varikkoti-
loja, sekä etsimällä myöhemmässä vaiheessa rakennettavalle varikolle
tarkoituksenmukaisempi sijainti.

14.10.2021

Asia/3

Jaa-äännet: 6

Niklas Kaskeala, Sini Korpinen, Minna Salminen, Anu Suoranta, Aino Tuominen, Joonas Turtiainen

Ei-äännet: 2

Pekka Pirkkala, Mirita Saxberg

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Samuli Voutila

Esittelijä täydensi päätöstä lisäämällä päätökseen kolmannen kappa-
leen seuraavasti:

Puoltaessaan kokonaiskehittämissuunnitelman hyväksymistä johtokun-
ta päätti, että varikoiden suunnitelmista ja kapasiteetista hankitaan
kansainvälisen asiantuntijatason vertaisarvio. Arvio pyydetään erityi-
sesti siitä näkökulmasta, että varikoiden kapasiteetti, uusi tekniikka ja
uudet vaunut tulevat optimaalisesti ja mahdolliset riskit välttäen hyö-
dynnetyksi ja osaaminen Suomessa vahvistuu.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Jarno Köykkä, hankejohtaja, puhelin: 310 15526
jarno.koykka(a)hel.fi

Liitteet

1 Raitiotievarikoiden kehittämissuunnitelma 2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Johtokunta esittää kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi Helsingin rai-
tiotievarikkojen päivitetyn kehittämissuunnitelman liikenneliikelaitoksen
toiminnan pohjaksi.

Tulevien raitiovaunuvarikoiden rakentamisessa noudatetaan kehittä-
missuunnitelman skenaarion 2 mukaista järjestystä, jossa Koskelan va-
rikko toteutetaan ennen Laajasalon varikkoa ja Töölön nykyisen varikon
elinkaarta jatketaan 2030-luvun loppuun saakka.

Esittelijän perustelut

Liikenneliikelaitoksen (HKL) laatima ja Helsingin kaupunginhallituksen hyväksymä (27.8.2018, 32 §) raitiotievarikkojen kehittämissuunnitelma valmistui vuonna 2018. Kehittämissuunnitelmassa esitettiin Ruskeasuon ja Koskelan varikoiden kehittämistä raitioliikenteen päävarikoiksi, joita tukevat pienemmät sivuvarikot mm. Raide-Jokerilla Roihupellossa ja Kruunusiltojen linjastolla Laajasalossa. Varikkohankkeiden toteutusta on edistetty tämän suunnitelman mukaisesti. Lisäksi HKL laati erillisen kalusto- ja varikkohankintoja koskevan yhteensovitus selvityksen vuonna 2019.

Raitiotievarikkojen kehittäminen on edennyt mm. Ruskeasuon varikon ja Raide-Jokerin varikon toteutuksella sekä Koskelan varikon ja Laajasalon varikon suunnittelulla. Raide-Jokerin varikko Roihupellossa valmistuu suunnitellusti kesällä 2022 vastaanottamaan Raide-Jokerin kaluston. Ruskeasuon varikon rakentaminen alkaa syyskuussa 2021 ja varikko valmistuu suunnitellussa 100 raitiovaunun säilytyskapasiteetin laajuudessaan vuoden 2023 loppuun mennessä. Koskelan varikon hanke on edennyt varikon viitesuunnitelmien valmistumiseen. Laajasalon varikon kaava sekä hankesuunnitelma ja kustannusarvio valmistuivat vuonna 2020. Valmistuneesta kaavasta on tehty valitus hallinto-oikeuteen.

Vaunuhankintoja koskevat tiedot ovat tarkentuneet mm. Kruunusiltojen ja Kalasatamasta Pasilaan -raitiotien hankkeiden etenemisen myötä. Lisäksi myös Viikin-Malmin ja Tuusulanväylän bulevardin pikaraitiotien suunniteltu toteutusaikataulu ja -laajuus ovat muuttuneet. Raitiotiejärjestelmän suunnittelutilanteen tarkentumisen ja muutosten vuoksi myös raitiotievarikkojen kehittämissuunnitelmaa on tarkistettu.

Päivitetystä raitiotievarikkojen kehittämissuunnitelmassa on kuvattu raitiotievarikkojen nykytilanne, varikoihin vaikuttavat suunnitelmat kunnossapidon ja liikennöinnin kehittämiseksi sekä raitiotievarikkojen kehittämisen kokonaisuus varikkohankkeittain. Kehittämissuunnitelman lopuksi on esitetty päivistyön aikana tunnistetut kehittämisspolut sekä analyysi niiden sopivuudesta Helsingin tarpeisiin.

Työssä on hyödynnetty Helsingin kaupungilla, HKL:ssä ja Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymässä (HSL) laadittuja suunnitelmia raitioliikenteen laajenemisesta sekä tulevista kaupunkikehityshankkeista.

Kehittämissuunnitelman yhteydessä pyritään löytämään paras kokonaistaloudellinen ja tarkoituksenmukaisin ratkaisu, jonka perusteella tulevat raitiovaunuvarikot rakennetaan. Säilytys- ja kunnossapitokapasiteetin tulee kuitenkin riittää lopullisessa tilanteessa kulloinkin käytössä olevalle kalustolle.

Työn aikana on haastateltu HKL:n eri toimintojen asiantuntijoita sekä HKL:n sidosryhminä Helsingin kaupunginkanslian, kaupunkiympäristön toimialan ja HSL:n asiantuntijoita. Haastatteluiden tarkoituksena oli kartoittaa varikoiden käyttäjien ja sidosryhmien näkemyksiä ja tarpeita raitiotievarikoiden laajuudelle, toiminnoille ja toteutuksen ajoitukselle sekä tunnistaa näihin tekijöihin liittyvien epävarmuuksien ja suunnitteluvaihtojen vaikutuksia haastateltujen edustamien organisaatioiden toimintaan.

Kehittämisspolkujen päälinjat on muodostettu kahden päämuuttujan suhteen: mikä on Laajasalon varikon toteutuspäätös ja -aikataulu sekä millä tavoin Koskelan varikon kehittämistä edistetään. Skenaariot on tarkemmin kuvattu liitteenä olevassa kehittämissuunnitelmassa.

Skenaarioita on verrattu keskenään sen perusteella, mikä on varikkohankkeiden toteuttamisvalmius, hankkeiden toteutuva laajuus (varikkokapasiteetti) suhteessa raitioliikenteen tarpeeseen sekä varikkohankkeiden kaupunkikehitykselle luomat edellytykset. Lisäksi on arvioitu hankkeiden kaupungille tuottamia maankäyttö- ja muita taloudellisia hyötyjä.

Skenaarioista ehdotetaan jatkettavan vaihtoehto 2 mukaisesti, jossa Laajasalon varikon aikataulua ja laajuutta muutetaan sopimaan nykytilanteeseen ja Koskelan varikon toteutus ajoitetaan vuosille 2024-2027. Koskelan varikon kehitys toteuttamista varten käynnistetään välittömästi, jotta varikkotilaa on riittävästi niin Kruunusiltojen kuin Länsi-Helsingin raitioteiden käyttöön 2020-luvun loppupuolella. Kapasiteetin riittävyyden sekä riskienhallinnan näkökulmasta on myös syytä jatkaa Töölön varikon käyttöä 2030-luvun loppuun saakka.

Muodostettuja skenaarioita on käsitelty yhdessä Helsingin eri hallintokuntien ja HSL:n edustajien kanssa. Esitetty eteneminen vaihtoehtoon kaksi mukaisesti on myös näiden sidosryhmien kanssa yhdessä tunnistettu parhaaksi etenemistavaksi tulevien varikoiden rakentamisessa.

Laajasalon varikon toteutuksen lykkäämistä tukee se, että Kruunusiltojen vaiheittaisen toteutuksen mukainen kaupallinen liikennöinti voidaan tämän suunnitelman perusteella käynnistää Ruskeasuon, Koskelan ja Töölön varikoiden ollessa käytössä. Laajenevan raitiotieliikenteen säilytyskapasiteetin osalta tulee Laajasalon tai vastaavan kokoluokan varikko ajankohtaiseksi 2030-luvun loppupuolella. Koskelan toteuttaminen ennen Laajasalon varikkoa mahdollistaa myös varautumisen mahdollisiin muutoksiin, mikäli esimerkiksi vaunuhankintojen tai raitiotiehankkeiden aikataulut muuttuvat. Laajasalon suunnitellun hybridivarikon kustannusarvio on myös huomattavan suuri sen tarjoamaan palveluun

nähdessä. Sen laajuutta sekä toteutusta tulee tarkentaa jatkosuunnittelussa.

Sekä Koskelan että Laajasalon varikon osalta varikkojen hybriditoteutuksen mahdollistama kaupunkitilan tehokkaampi käyttö tarkoittaa tavallista merkittävästi suurempia varikoiden rakennuskustannuksia. Varikkojen toteuttaminen pelkästään raitioliikenteen tarpeista ei perustele näin suuria kustannuksia. Toisaalta kaupunkikehittämisestä aiheutuvien, tavanomaisia kustannuksia selvästi suurempien kustannusten jyvittäminen joukkoliikenteen lipun hintoihin ei ole perusteltua ja vaikuttaa negatiivisesti joukkoliikenteen houkuttelevuuteen. Tämän vuoksi varikkohankkeiden rahoituksessa tulee huomioida niiden kaupungille tuottama maankäyttöhyöty ja etsiä hankkeiden rahoittamiseen sellainen malli, jossa kustannukset ja hyödyt jakaantuvat raitioliikenteen ja kaupunkikehityksen kesken oikeudenmukaisella tavalla.

Kehittämissuunnitelmassa mainituista jatkoselvityksistä hybridirakentamisen kustannusjakoa tulee selvittää tarkemmin erillisselvityksellä. Selvitys laaditaan yhteistyössä varikkorakentamisen sidosryhmien kanssa.

Hiilineutraali HKL -ohjelmaa ollaan parhaillaan luomassa ja tulevien varikkohankkeiden osalta tulee ottaa kyseisen ohjelman mukaiset tavoitteet huomioon. Hankekohtaiset päästölaskelmat ja niiden yhteydessä luodut tavoitteet ohjaavat tulevia hankkeita.

Asian jatko

Helsingin kaupunginhallitus päättää kehityssuunnitelman hyväksymisestä, jota ennen kaupunginkanslia pyytää lausunnot tarvittavilta tahoilta (mm. HSL). Asian käsittely muissa hallintokunnissa tapahtuu loka-kuun aikana ja alustava arvio kaupunginhallituksen käsittelystä on marraskuussa 2021.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Jarno Köykkä, hankejohtaja, puhelin: 310 15526
jarno.koykka(a)hel.fi

Liitteet

1 Raitiotievarikoiden kehittämissuunnitelma 2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

14.10.2021

Asia/3

Päätöshistoria

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 30.09.2021 § 150

HEL 2021-010162 T 08 00 08

Päätös

Johtokunta päätti panna asian pöydälle.

23.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Jarno Köykkä, hankejohtaja, puhelin: 310 15526
jarno.koykka(a)hel.fi

14.10.2021

Asia/4

§ 158

Ruskeasuon varikkohankkeen eteneminen

Päätös

Johtokunta merkitsi tiedoksi saamansa informaation.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Jarno Köykkä, hankejohtaja, puhelin: 310 15526
jarno.koykka(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Ruskeasuon Varikkokiinteistö Oy:n tilaama Ruskeasuon varikon kehittämisshanke on parhaillaan kehitysvaiheessa. Hanke toteutetaan KVR-urakkamallilla, jossa on ennen varsinaisen urakkasopimuksen laatimista kehitysvaihe, jonka aikana laaditaan rakennuslupa-asiakirjat sekä toteutetaan bussivarikon väistötilat. Varsinainen KVR-urakkasopimus voidaan allekirjoittaa, kun rakennuslupa on saanut lainvoiman.

Rakennuslupakuvat ovat valmiina ja lupaprosessi on näiden osalta käynnistynyt. Bussivarikko tulee siirtymään väistötilaan heti, kun väistötilat ovat valmistuneet. Tämän hetkinen arvio on, että väistötiloihin siirtyminen voi tapahtua lokakuun 2021 loppuun mennessä.

Nykyisen varikon alueella tullaan käynnistämään purku- ja maanrakennustyöt tämän syksyn aikana, kun bussivarikko on siirtynyt väistötiloihin. Hankkeen tavoitteena on, että varikko vastaanotetaan vuoden 2023 loppuun mennessä.

Tarkempi hankkeen tilannekatsaus esitellään kokouksessa.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Jarno Köykkä, hankejohtaja, puhelin: 310 15526

14.10.2021

Asia/4

---

jarno.koykka(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 159

Hiilineutraali HKL -ohjelma

HEL 2021-006768 T 11 00 01

Päätös

Johtokunta merkitsi tiedoksi saamansa informaation.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Maija Sarpo, laatu- ja ympäristöpäällikkö, puhelin: 310 34865
maija.sarpo(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin liikenneliikelaitos (HKL) laatii parhaillaan Hiilineutraali HKL -ohjelmaa, jonka tarkoitus on systematisoida Helsingin kaupungin strategiaohjelman mukaisen hiilineutraaliustavoitteen toteutuminen HKL:n osalta. Ohjelman laatiminen aloitettiin kevään 2021 aikana tehdyllä päästölaskennalla, jossa selvitettiin liikennöinnin, kiinteistöjen, kunnossapidon ja rakennushankkeiden hiilidioksidipäästöt. Laskennan tulosten mukaan suurimmat päästölähteet ovat radan ja varikoiden rakentaminen sekä liikennöintikaluston hankinta. Selvityksen mukaan betonin ja teräksen käyttö aiheuttaa merkittävän osan koko HKL:n päästöistä.

Keväällä 2021 kartoitettiin myös alustavasti mahdollisia päästövähennystoimenpiteitä ja tehtiin skenaariotarkastelua niiden vaikuttavuudesta. Skenaariotarkastelu osoitti, että vaikuttaviin päästövähennystoimiin on ryhdyttävä välittömästi, mutta toimenpiteistä huolimatta hiilineutraaliuden saavuttaminen on haasteellista erityisesti rakentamiseen liittyvien välillisten päästöjen osalta.

HKL:n hiilineutraaliustavoite on toistaiseksi asetettu aiemmin voimassa olleen Hiilineutraali Helsinki –ohjelman mukaisesti vuoteen 2035. Toisin kuin kaupungin yhteisessä tavoitteessa, HKL:n tavoitteessa huomioidaan koko toimitusketjun epäsuorat päästöt (ns. scope 3), mukaan lu-

14.10.2021

Asia/5

kien esim. rakennusmateriaalien päästöt. Kaupungin tavoite on uuden kaupunkistrategian myötä aikaistumassa vuoteen 2030 ja HKL tulee tämän johdosta uudelleenarvioimaan oman tavoitteensa.

Syksyn 2021 aikana laaditaan varsinainen Hiilineutraali HKL -ohjelma, jossa määritellään tarkemman tason tavoitteet ja päätetään päästövähennystoimenpiteistä. Ohjelman projektipäällikkönä toimii laatu- ja ympäristöpäällikkö, ja sen laatimisen ja toteuttamisen tueksi on perustettu HKL:n johtajista koostuva ohjausryhmä sekä nimetty teemakohtaiset työryhmät. Työryhmien tehtävänä on ensivaiheessa tavoitetasojen määrittely ja vaikuttavien toimenpiteiden hakeminen. Työryhmien teemat ovat:

- Hiilineutraalius investointisuunnittelussa
- Hiilineutraali hankeohjaus
- Hiilineutraalit suunnitteluratkaisut
- Energiatehokas kiinteistökanta
- Hiilineutraali työmaa
- Hiilineutraali liikennöintikalusto
- Hiilineutraalit hankinnat

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Maija Sarpo, laatu- ja ympäristöpäällikkö, puhelin: 310 34865
maiya.sarpo(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 15.06.2021 § 98

HEL 2021-006768 T 11 00 01

Päätös

Johtokunta merkitsi tiedoksi saamansa informaation.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Maija Sarpo, laatu- ja ympäristöpäällikkö, puhelin: 310 34865

14.10.2021

Asia/5

---

mai.sarpo(a)hel.fi

14.10.2021

§ 160 HKL:ssä käytetyt puitesopimusjärjestelyt

Päätös

Johtokunta merkitsi tiedoksi saamansa informaation.

Esittelijä

yksikön johtaja
Petri Lumijärvi

Lisätiedot

Jukka Hämäläinen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 20911
jukka.hamalainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

HKL hyödyntää puitejärjestelyjä useissa toistuvissa hankinnoissa, joissa ei ole tarkoituksenmukaista tehdä jokaisesta toimeksiannosta erillistä kilpailutusta. Puitejärjestelyssä HKL on järjestänyt normaalin hankintamenettelyn mukaisen kilpailutuksen, jolla puitejärjestelyyn valitut toimittajat on valittu. Puitejärjestelyssä sovitaan tietyn ajan kuluessa tehtäviä hankintoja koskevat hinnat ja arvioidut määrät sekä muut ehdot. Tämä mahdollistaa useiden pienempien toimeksiantojen toteuttamisen kokonaistaloudellisesti edullisemmin ja sujuvasti.

Asian tarkempi esittely kokouksessa.

Esittelijä

yksikön johtaja
Petri Lumijärvi

Lisätiedot

Jukka Hämäläinen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 20911
jukka.hamalainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

14.10.2021

Asia/7

§ 161

Ilmoitusasiat ja johtokunnan esille ottamat asiat

Päätös

Johtokunta merkitsi asiat tiedoksi.

Esittelijä

yksikön johtaja
Petri Lumijärvi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto (Kvsto)

Kvsto 22.9.2021 § 277 asia/6

Viikin tiedepuiston värinäeristyksen ja sähkömagneettikentän kompen-
saatorakenteiden hankesuunnitelma
HEL 2020-011293 T 00 01 04 00

Kvsto 22.9.2021 § 282 asia/11

Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen toiminnan yhtiöittäminen
HEL 2021-006057 T 00 00 00

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Kaupunginhallitus (Khs)

Khs 13.9.2021 § 623 asia/6

V 22.9.2021, Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen toiminnan yh-
tiöittäminen
HEL 2021-006057 T 00 00 00

Khs 13.9.2021 § 624 asia/7

Kaupunginhallituksen aamukoulukokoukset syyskaudella 2021
HEL 2021-009489 T 00 00 02

Khs 13.9.2021 § 628 asia/11

14.10.2021

Lausunto Väylävirastolle luonnoksesta valtion väyläverkon investointiohjelmaksi vuosille 2022–2029
HEL 2021-008792 T 00 01 06

Khs 13.9.2021 § 629 asia/12

Lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2022–2024
HEL 2021-007336 T 00 01 06

Khs 13.9.2021 § 632 asia/15

Helsingin kaupungin liittyminen pohjoismaisen kaupunkiraideyhdistys Nordic Light Rail Associationin jäseneksi
HEL 2021-005791 T 04 03 00

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Khs 20.9.2021 § 663 asia/28

Pääkaupunkiseudun kaupunkien yhteistyösopimus
HEL 2021-009837 T 00 01 06

Khs 20.9.2021 § 669 asia/34

Hakaniemen metron sähkönsyöttöaseman peruskorjauksen hanke-suunnitelma
HEL 2021-006189 T 08 00 02

Khs 20.9.2021 § 676 asia/41

Lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2022–2024
HEL 2021-007336 T 00 01 06

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Konsernijaosto (Koja)

Koja 20.9.2021 § 106 asia/2

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän ajankohtaiskatsaus
HEL 2021-004408 T 00 01 05

Koja 20.9.2021 § 116 asia/12

Helsingin yhteisöraportti 2/2021
HEL 2021-005811 T 00 01 05

[Linkki pöytäkirjaan](#)

14.10.2021

Asia/7

Esittelijä

yksikön johtaja
Petri Lumijärvi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 162

Liikenneliikelaitoksella tehtyjen päätösten seuraaminen

Päätös

Johtokunta merkitsi tiedoksi johtokunnan puheenjohtajan ilmoitukset viikoilta 37-38/2021, ettei ota/esittele otettavaksi johtokunnan käsiteltäväksi seuraavia toimitusjohtajan ja yksiköiden johtajien tekemiä päätöksiä:

2021	§
Toimitusjohtaja	90 - 91
Henkilöstö ja liiketoiminnan tuki, yksikön johtaja	
Talous ja toiminnanohjaus, yksikön johtaja	7 - 8
Suuret kaupunkiraidehankkeet, yksikön johtaja	
Omaisuuksienhallinta, yksikön johtaja	54 - 55
Kunnossapito, yksikön johtaja	
Liikennöinti, yksikön johtaja	

[Linkki päätöksiin](#)

Esittelijä

yksikön johtaja
Petri Lumijärvi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

yksikön johtaja
Petri Lumijärvi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

14.10.2021

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 155, 157, 158, 159, 160, 161 ja 162 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 156 §.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä,

14.10.2021

joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen johtokunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

14.10.2021

Liikenneliikelaitoksen johtokunta

Minna Salminen
puheenjohtaja

Jukka Hämäläinen
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Joona Turtiainen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 22.10.2021.